

Zápis ze zasedání Pracovní skupiny pro lidská práva a moderní technologie

středa 9. 10. 2019, Vladislavova 4, zasedací místnost Forum

Přítomné členky a členové pracovní skupiny:

D. Černý, E. Fialová, J. Klouda, Z. Kučera, J. Míča, K. Smejkalová, M. Štícha (za V. Kramaříkovou), J. Vobořil

Nepřítomné členky a členové pracovní skupiny:

L. Zelený

Hosté:

A. Dergam

Sekretariát:

R. Hueber

Program jednání pracovní skupiny:

1. Představení členů pracovní skupiny a jejich vztahu k problematice technologií a lidských práv
2. Vznik pracovní skupiny – prezentace z Rady vlády pro lidská práva dne 7. května 2019
3. Sdílení zkušeností
 - Zmapování iniciativ, které se problematice věnují v České republice
 - Zmapování iniciativ, které se problematice věnují v zahraničí
 - Možnosti přizvání expertů z České republiky nebo zahraničí na budoucí setkání pracovní skupiny
4. Stanovení priorit pracovní skupiny
5. Organizace pracovní skupiny
 - Frekvence a místo setkávání
 - Příští setkání pracovní skupiny – náplň, termín a místo
 - Propagace činnosti pracovní skupiny a komunikační plán (interní a externí)
6. Různé

1. Představení členů pracovní skupiny a jejich vztahu k problematice technologií a lidských práv

R. Hueber představil nově vzniklou pracovní skupinu a předsedu, J. Kloudu.

J. Klouda seznámil členy se svou koncepcí skupiny a vyzval ostatní účastníky zasedání, aby se představili. Cílem pracovní skupiny dle J. Kloudy je maximalizovat prospěch lidí z moderních technologií, reflektovat směr, kterým se vývoj technologií ubírá a zhodnotit, jak by se dalo pomoci znevýhodněným skupinám obyvatel v souvislosti s využitím moderních technologií.

Následovalo představení jednotlivých členů pracovní skupiny.

J. Klouda prezentoval možnosti náplně činnosti pracovní skupiny, v rámci čehož zmínil výhody i problémy moderních technologií. Výhodami jsou např. jednodušší vytváření a udržování komunit, lepší péče o zdraví nebo lepší možnosti zpracování informací, na druhé straně jsou zde i problémy jako nedostupnost moderních technologií pro všechny, hrozby sledování, systémy autonomního rozhodování nebo i nemožnost občanů zapojit se do veřejného života bez přítomnosti v digitálním světě (datové schránky apod.).

Byla otevřena diskuze.

Bod „sdílení zkušeností“ byl přeskočen a přistoupilo se ke stanovení priorit pracovní skupiny.

2. Stanovení priorit pracovní skupiny

J. Klouda navrhl stanovit nejdříve časový rámec a formát výstupů. Jako možný uvedl pohled na problematiku pohledem strategie Digitální Česko, která se v jednom bodě zabývá lidskými právy, přístupností a začleňováním.

J. Míča se zeptal, jaké jsou možnosti výstupů a mantinely činnosti pracovní skupiny.

R. Hueber uvedl, že Rada vlády stanovila prioritu, která pracovní skupině ukládá sledovat vývoj v oblasti moderních technologií v ČR i zahraničí a jejich vliv na lidská práva a následně doporučovat vládě přijetí opatření pro dostatečnou ochranu lidských práv. Dále má skupina za úkol hodnocení postupu orgánů ČR při rozvoji a využívání moderních technologií. Od pracovní skupiny by měly vzejít podněty či usnesení, které skupina přijímá. R. Hueber pak může podněty přednést na Radě vlády a navrhnout např. usnesení Rady vlády s konkrétními úkoly pro ministerstva apod.

D. Černý navrhl zúžení tématu činnosti pracovní skupiny tak, aby jeho řešení bylo možné v daném časovém horizontu.

A. Dergam upřesnila možnosti výběru praktických témat, kterým by se měla pracovní skupina věnovat.

J. Vobořil zmínil, že je právě v legislativním procesu Zákon o digitálních službách a navrhl, aby skupina formulovala např. podnět pro novelu ohledně možnosti jednotlivců se neúčastnit procesu digitalizace.

R. Hueber uvedl, že Odbor lidských práv je připomínkovým místem, členové skupiny se tedy mohou vyjadřovat k zákonům v připomínkovém řízení.

Z. Kučera navrhl stanovit jedno až tři témata, kterým by se skupina věnovala. Identifikoval možnosti témat v souvislosti s fake news, právem na ochranu soukromí a svobody projevu, e-governmentem, volebním právem a moderními technologiemi.

E. Fialová se vyjádřila k nejasnosti definice „umělé inteligence“ a navrhla se zaměřit na oblast elektronizace justice.

D. Černý zmínil problematiku sexbotů, filozofické otázky ohledně jejich forem, možnosti využití pro znevýhodněné skupiny obyvatel a zásadní dopady na společnost, které by rozvoj robotů mohl mít.

A. Dergam souhlasila, že to je zásadní téma, ale doplnila, že je pro to, aby se skupina spíše věnovala tématům, která jsou pro společnost aktuálnější (fake news, stárnutí populace) a tématům, kterými se zatím nezabývají jiné platformy.

Z. Kučera upozornil na určité právní vakuum problematiky rozšířené reality a možný nedostatečný rozsah lidskoprávního rozměru této oblasti.

J. Míča dodal, že zatím neexistuje mezirezortní koordinační těleso k fake news.

M. Štícha poznamenal, že pokud výstupem budou stanoviska, měla by směřovat buď k regulaci či podpoře (strategie aj.).

3. Organizace pracovní skupiny

J. Klouda navrhl, že by bylo vhodné informace z výstupů zprostředkovat veřejnosti, protože to je neefektivnější způsob jejich zužitkování.

Pokračovala diskuze o výběru témat k řešení.

J. Klouda navrhl vytvoření menších pracovních skupin, ale zhodnotil, že by bylo lepší je nevytvářet.

Následovalo plánování dalšího zasedání.

Příští schůze se bude konat 13. 11. 2019, následující potom bude domluvena přes Doodle (poslední dva týdny v listopadu a první dva v prosinci.)

R. Hueber upřesnil, jak funguje proces schvalování Radou vlády v souvislosti s činností pracovní skupiny.

J. Míča a M. Štícha přiblížili, jak je možné předat dokumenty jednotlivým vládním orgánům.

Proběhla krátká diskuze k možné účasti hostů.

A. Dergam navrhla komunikovat na Twitteru či Linkedlnu činnost pracovní skupiny.

Proběhla krátká diskuze mezi A. Dergam, E. Fialovou a J. Míčou o technických možnostech sdílení dokumentů mezi státní správou a členy vně státní správy.

Někteří členové představili konference, kterých se budou účastnit a pozvali i ostatní členy.

J. Klouda zrekapituloval průběh schůze, poděkoval členům a ukončil zasedání.

Následující zasedání pracovní skupiny se bude konat 13. 11. 2019.